

Jesenný monitoring - 41. týždeň

V 40. – 41. týždni prevládalo na väčšine územia ustálené počasie, čo umožnilo poľnohospodárom pokračovať v jesenných prácach, avšak väčšina regiónov už pociťuje nedostatok vlhky.

Pri monitorovaní a vyhodnocovaní jesenných prác vychádza Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (SPPK) z informácií získaných od členov SPPK, resp. RPPK a za okresy, za ktoré má SPPK k dispozícii údaje. V závere tejto správy uvádzame aktuálne výsledky zberových prác za celé územia Slovenska.

Zhodnotenie poveternostných podmienok v jari a v lete roku 2018

Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) vypracoval Klimatické a fenologické zhodnotenie jari 2018. Jar 2018 bola na území Slovenska teplotne mimoriadne nadnormálna, s priemernou územnou odchýlkou +2,7 °C v porovnaní s normálom 1961-1990 (denná teplota v intervale od +1,9 °C v Somotore do +3,6 °C v Žihárce).

V novodobej histórii meteorologických meraní zaznamenal SHMÚ v tejto jari dva rekordne teplé mesiace za sebou, apríl a máj. Oba tieto dva mesiace boli teplejšie ako doterajšie rekordy.

Marec 2018 bol na väčšine územia Slovenska teplotne podnormálny s teplotnými odchýlkami od -2,0 °C (Plaveč nad Popradom) do +0,7 °C (Lomnický štít).

Apríl 2018 bol na väčšine územia Slovenska teplotne mimoriadne nadnormálny, bol najteplejším aprílom od začiatku meteorologických pozorovaní na území Slovenska s odchýlkami teploty vzduchu od +4,6 °C (Milhostov) do +6,2 °C (Oravská Lesná). V Bratislave na letisku SHMÚ zaznamenal 10

letných dní, čo je najviac od roku 1951 a v Hurbanove to bolo až 11 letných dní od roku 1951, rovnako ako v roku 2000. V apríli bol zaznamenaný aj prvý tropický deň (maximálna teplota vzduchu ≥ 30 °C) v Holíči (30,1 °C, dňa 29.apríla), čo pre tento jarný mesiac predstavuje jediný zaznamenaný tropický deň v histórii meraní od roku 1951.

Máj 2018 bol na väčšine územia Slovenska, rovnako ako apríl, teplotne mimoriadne nadnormálny s teplotnými odchýlkami od +2,9 °C (Ružomberok) do +5,0 °C (Žihárec). Vďaka počtu letných dní a tropickým teplotám na konci mesiaca patrí tohtoročný máj k historicky najteplejším májom. V Bratislave na letisku SHMÚ zaznamenal až 18 letných dní, čo je najviac od roku 1951, v Hurbanove to bolo až 22 dní (najviac od roku 1951), v Žihárce až 24 dní (najviac od roku 1961), v Košiciach na letisku 17 dní a v Milhostove 18 dní.

Jún a júl 2018 boli teplé až veľmi teplé, s nedostatkom zrážok, august bol tiež veľmi až mimoriadne teplý, s nerovnomerným rozdelením zrážok. V období od apríla do augusta bol úhrn zrážok na veľkej časti územia Slovenska na úrovni 50 a menej percent dlhoročného priemeru. Na prelome augusta a septembra, najmä na západnom Slovensku, sa vyskytli značné zrážky, miestami privalové dažde (napr. v okrese Senica s úhrnom približne 110 mm), sprevádzané mimoriadne intenzívnymi búrkami. V septembri prevládalo na väčšine územia počasie s nízkym úhrnom zrážok, čo umožňovalo napredovať v jesenných prácach.

Aktuálny prehľad počasia

V 41. týždni prevládalo na väčšine územia slnečné a veľmi teplé počasie, čo zhoršuje stav sucha vo väčšine regiónov.

Stav porastov jesenných plodín po jari a lete

Na vývoj porastov plodín zberaných v jesennom období, ako kukurica, slnečnica a cukrová repa pôsobili dažde v júni pozitívne, ale neskoršie výrazne suché a teplé počasie spôsobilo urýchlenie

dozrievania najmä porastov kukuríc a slnečníc. Krátka vegetačná doba môže mať za dôsledok nižšie úrody, ako sa javia predchádzajúce odhady úrod podľa stavu porastov v júni. Porasty kukurice, cukrovej repy, slnečnice a zemiakov boli vo väčšine regiónov v júli - auguste vystavené tropickému počasiu, čo veľmi negatívne vplýva na postupné plynulé dozrievanie porastov. Deficit zrážok v porovnaní s minulým rokom je väčší a zrážky, ktoré prišli vo forme búrok v mesiaci máj a jún, boli nevhodne rozložené. Boli to silné búrky a urobili viacej škody ako pomohli, časť porastov je poľahnutých, čo sa prejaví aj na úrode. Deficit zrážok pokračoval aj naďalej, pozorovať to bolo možné na kukuriciach, kde žltli spodné listy a tak isto na cukrovej repe, ktorá tiež začala zhadzovať listy.

Pri jesenných plodinách sa očakáva pokles úrod u všetkých komodít - kukurica, slnečnica ako aj cukrová repa sa očakáva výpadok úrody odhadom o 10 - 20 %. Riziko nízkych úrod hrozí pri všetkých jesenných plodinách a krmovinách, nakoľko aj v druhej dekáde augusta pretrvávalo tropické počasie, pričom sa predpokladalo, že ešte bude trvať.

Odhad úrod niektorých jesenných plodín

K 20.07.2018 vypracoval VÚPOP odhad úrod niektorých jesenných plodín. Podľa tohto odhadu by kukurica na zrno mohla v tomto roku poskytnúť priemernú úrodu 6,06 t/ha (päťročný priemer je 6,63 t/ha), slnečnica ročná 3,06 t/ha (päťročný priemer je 2,54 t/ha), cukrová repa 52,22 t/ha (päťročný priemer je 62,72 t/ha) a zemiaky 20,62 t/ha (päťročný priemer je 19,47 t/ha).

K 20.08.2018 vypracoval VÚPOP ďalší odhad úrod niektorých jesenných plodín. Podľa tohto odhadu by kukurica na zrno mohla v tomto roku poskytnúť priemernú úrodu 5,69 t/ha (päťročný priemer je 6,63 t/ha), slnečnica ročná 2,72 t/ha (päťročný priemer je 2,54 t/ha), cukrová repa 49,45 t/ha (päťročný priemer je 62,72 t/ha) a zemiaky 20,37 t/ha (päťročný priemer je 19,47 t/ha). Najvyššie priemerné úrody kukurice na zrno sa očakávajú v oblasti Trnavského, Nitrianskeho a Žilinského kraja, naopak najnižšie v Banskobystrickom kraji. Najvyššie priemerné úrody slnečnice sa očakávajú v Nitrianskom, Trnavskom a Trenčianskom kraji, najnižšie v Banskobystrickom a Košickom kraji. Najvyššie priemerné úrody cukrovej repy sa očakávajú v Bratislavskom, Nitrianskom, Trnavskom a Trenčianskom kraji, najnižšie v južnej časti Žilinského kraja a v Košickom kraji. Najvyššie priemerné úrody zemiakov sa očakávajú v Bratislavskom a Trnavskom kraji, najnižšie v Banskobystrickom a Košickom kraji.

Štatistický úrad Slovenskej republiky (ŠÚ SR) vypracoval k 15.09.2018 odhad úrody jesenných plodín s nasledovnými hodnotami pri jednotlivých plodinách:

Kukurica na zrno - priemerná úroda 7,29 t/ha, čo je predpoklad o 28 % vyššej úrody v porovnaní s rokom 2017, kedy bola priemerná úroda 5,68 t/ha. Najvyššia priemerná úroda sa predpokladá v Prešovskom (7,69 t/ha) a Nitrianskom kraji, najnižšia v Žilinskom (4,98 t/ha) a Banskobystrickom kraji.

Zemiaky - priemerná úroda 23,19 t/ha, čo je predpoklad o 11 % vyššej úrody v porovnaní s rokom 2017, kedy bola priemerná úroda 20,81 t/ha. Najvyššia priemerná úroda sa predpokladá v Bratislavskom kraji (34,70 t/ha) a Trnavskom kraji, najnižšia v Banskobystrickom a Košickom kraji.

Kukurica na zeleno - priemerná úroda 31,60 t/ha, čo je predpoklad o 25 % vyššej úrody v porovnaní s rokom 2017, kedy bola priemerná úroda 25,34 t/ha. Najvyššia úroda sa predpokladá v Nitrianskom (34,20 t/ha) a Trenčianskom kraji, najnižšia v Banskobystrickom (28,44 t/ha) a Košickom kraji.

Slnečnica - priemerná úroda 2,84 t/ha, čo je predpoklad o 13 % vyššej úrody v porovnaní s rokom 2017, kedy bola priemerná úroda 2,51 t/ha. Najvyššia úroda sa predpokladá v Nitrianskom (2,98 t/ha) a Trnavskom kraji, najnižšia v Prešovskom (2,41 t/ha) a Banskobystrickom kraji.

Cukrová repa - priemerná úroda 60,80 t/ha, čo je predpoklad o 11 % vyššej úrody v porovnaní s rokom 2017, kedy bola priemerná úroda 55,00 t/ha. Najvyššia úroda sa predpokladá v Nitrianskom kraji (64,50 t/ha), najnižšia v Trenčianskom kraji (56,75 t/ha).

K 20.09.2018 pripravil VÚPOP ďalší odhad úrody a produkcie niektorých jesenných plodín. Podľa tohto odhadu by kukurica na zrno mohla v tomto roku poskytnúť priemernú úrodu 5,58 t/ha (päťročný priemer je 6,63 t/ha), slnečnica ročná 2,87 t/ha (päťročný priemer je 2,54 t/ha), cukrová repa 47,99 t/ha (päťročný priemer je 62,72 t/ha) a zemiaky 20,37 t/ha (päťročný priemer je 19,47 t/ha).

Kukurica na zrno by podľa uvedeného odhadu VÚPOP mohla poskytnúť podpriemernú úrodu, pričom najvyššie úrody sa očakávajú v Trnavskom a Nitrianskom kraji, naopak najnižšie v Banskobystrickom kraji.

Slnečnica ročná by mohla poskytnúť priemernú úrodu, pričom najvyššie úrody sa očakávajú v Trnavskom a Nitrianskom kraji, naopak najnižšie v Banskobystrickom kraji.

Cukrová repa by mohla poskytnúť podpriemernú úrodu, pričom najvyššie úrody sa očakávajú v Bratislavskom a Nitrianskom kraji, naopak najnižšie v Žilinskom a Košickom kraji.

Zemiaky by mohli poskytnúť priemernú úrodu, pričom najvyššie úrody sa očakávajú v Bratislavskom a Trnavskom kraji, naopak najnižšie v Banskobystrickom a Košickom kraji.

Informácie z regiónov

V Bratislavskom regióne (okresy Bratislava, Malacky, Pezinok, Senec) bolo k záveru 39. týždňa, resp. k začiatku 40. týždňa (02.10.) pozberaných 50 % výmery kukurice na zrno s priemernou úrodou 7,41 t/ha, 95 % výmery slnečnice s priemernou úrodou 3,09 t/ha, a 70 % výmery zemiakov s priemernou úrodou 42 %. V 40. a 41. týždni zberové práce v Bratislavskom regióne pokračovali, počasie bolo priaznivé. Poľnohospodári zo Záhoria hlásia pri kukurici na zrno a siláž poškodenie zverou. Prebiehajú osevy ozimín. Po 41. týždni je výsev repky a raže ukončený na 100 %, jačmeň ozimný osiaty na 90 %, pšenica ozimná osiata na 60 %. Osevy ozimín sťažuje suché počasie. K záveru 41. týždňa bola kukurica pozberaná na 75 % výmery (nárast o 5 % oproti predchádzajúcemu týždňu) s priemernou úrodou 7,77 t/ha, zber slnečnice je ukončený na 100 % s priemernou úrodou 3,21 t/ha, zber zemiakov je vykonaný na 95 % (nárast o 8 %) s priemernou úrodou 43,00 t/ha.

V okrese Galanta jesenné zberové práce boli zahájené mimoriadne skoro oproti tradičnému obdobiu. Zber slnečnice bol zahájený už 12.8., t.j. o 3 týždne skôr. Veľmi zriedka sa stane, že slnečnicu môžu pozbierať bez použitia desikanta, ale v tomto roku vo väčšine prípadoch bolo také suché zrno slnečnice, že na sušenie boli vynakladané minimálne finančné prostriedky a celkový zber bol ukončený k 25.9.2018. Koncom augusta bol zahájený zber kukurice a postupne podľa jednotlivých odrôd zber pokračoval tiež mimoriadne v suchom stave. U kukurice sa tiež ušetrili vysoké obvyklé náklady na sušenie. V zbere kukurice sa pokračuje. Cukrovú repu začali vyorávať 4.9. postupne, aby cukrovarnícka kampaň mohla byť v Seredi zahájená 7.9. Zemiaky sú postupne vyorávané podľa potreby dodávateľsko-odberateľských vzťahov. Čo sa týka vegetačného obdobia jesenných plodín, môžeme konštatovať, že napriek veľkým výkyvom v počasí budeme môcť zaznamenať dobré priemerné hektárové úrody u všetkých spomínaných plodín. Počasie v letných horúčavách najviac negatívne pôsobilo na cukrovú repu, kým v strede júla bola zistená cukornatosť až nad 17 %, avšak mohutné následné zrážky znížili cukornatosť na terajšiu úroveň, okolo 15 %. Priaznivé počasie v auguste umožnilo prípravu pôdy a skoršiu sejbu repky, ktorá je aktuálne vďaka následnému zrážkovému obdobiu v dobrej kondícii. Poľnohospodári postupne pokračujú v príprave pôdy, aplikácii umelých hnojív, sejbe ozimných hustosiatych obilnín. Stav jesenných prác je na prijateľnej úrovni a v tomto roku dôjde k veľmi skorému zazimovaniu používanej techniky. K začiatku 40. týždňa bolo pozberaných 60 % výmery kukurice na zrno s priemernou úrodou 8,70 t/ha, zber slnečnice je ukončený na 100 % s priemernou úrodou 3,10 t/ha, zber cukrovej repy na 31 % výmery s priemernou úrodou 59,50 t/ha a zber zemiakov na 79 % výmery s priemernou úrodou 20,00 t/ha. V 40 - 41. týždni v okrese Galanta prevládalo slnečné počasie, ktoré prišlo pokračovaniu zberových prác kukurice, cukrovej repy ako i zemiakov. Zber kukurice postupuje pomalším tempom voči predchádzajúcim týždňom z dôvodu chýbajúcich voľných skladovacích kapacít. Vyorávka cukrovej repy postupuje podľa harmonogramu cukrovaru. Zostáva už iba nepatrná výmera na vyoraní zemiakov, ktoré postupujú podľa voľných kapacít zamestnancov. Poľnohospodári pokračujú v príprave pôdy, čo im sťažuje suchá pôda. Do ťažko pripravenej pôdy vykonávajú sejbu ozimnej pšenice. Všeobecne môžeme povedať, že vleklé veľmi suché počasie nepraje ani ťažko skúšaným porastom repky a sú veľmi ohrozené aj zasiaté ďalšie oziminy, chýba vlaha. K záveru 40. týždňa bola v okrese Galanta kukurica na zrno pozberaná na 80 % výmery s priemernou úrodou 8,90 t/ha, cukrová repa na 40 % výmery s priemernou úrodou 59,50 t/ha, zemiaky na 87 % výmery s priemernou úrodou 20,00 t/ha. Zber slnečnice bol ukončený do záveru 39. týždňa. K záveru 41. týždňa v okrese Galanta bola kukurica na zrno pozberaná na 87 % výmery s priemernou úrodou 8,90 t/ha, cukrová repa na 45 % výmery s priemernou úrodou 59,00 t/ha a zemiaky na 93 % s priemernou úrodou 20,00 t/ha.

V okrese Komárno jesenné práce naďalej pokračovali aj v 41. týždni. Naplno prebieha zber kukurice a zemiakov. V predchádzajúcich dňoch začala aj vyorávka cukrovej repy. Pokračuje i príprava pôdy a sejba ozimín. Zasiata repka a oziminy súrne potrebujú, aby čo najskôr prišli dažde.

V okrese Levice začali poľnohospodári zberové práce o 2 - 3 týždne skôr ako po iné roky. Prvé zbery slnečnice sa začali už koncom augusta v 35. týždni. Dokonca zber silážnej kukurice prebiehal v 33.

a 34. týždni, pretože kukurica začala rýchle schnúť a nastal by problém pri zrení siláže. Úrody všetkých plodín sú vyššie ako minulý rok, zatiaľ okrem cukrovej repy, ale tá je pozberaná na menšej ploche. Priebeh počasia umožňuje plynulý zber. Výsev ozimných plodín prebieha tiež v riadnych agrotechnických termínoch. Skoršie osevy repky bolo potrebné niekoľkokrát ošetrovať proti škodcom a sú hlásené opätovné presevy plôch repky vplyv nevzidenia požerov. K záveru 39. týždňa bola kukurica na zrno pozberaná na 56 % výmery s priemernou úrodou 10,19 t/ha, slnečnica na 88 % výmery s priemernou úrodou 3,54 t/ha a cukrová repa na 14 % výmery s priemernou úrodou 60,54 t/ha. V 41. týždni bol ukončený zber slnečnice (priemerná úroda 3,49 t/ha), zemiakov, sóje, kukurice na siláž. Dokončuje sa zber kukurice na zrno (9,79 t/ha), ktorú už väčšina podnikov pozberala. Osev ozimných plodín je u väčšiny podnikov v okrese Levice skončený a u ostatných zostáva menšia výmera pšenice.

V okrese Nové Zámky zber a osev plodín pokračuje. Zber kukurice na zrno po 39. týždni bol vykonaný na 31 % výmery s priemernou úrodou 10,57 t/ha, zber slnečnice na 98 % výmery s priemernou úrodou 3,17 t/ha, zber cukrovej repy na 39 % s odhadovanou úrodou 55,00 t/ha (presná hodnota bude známa po odvoze), zber zemiakov bol ukončený na 100 % výmery s priemernou úrodou 19,74 t/ha. Osev ozimín bol nasledovný: repka na 100 %, pšenica 15 %, raž 70 %, jačmeň 95 %, hrach a tritikale 0 %. V 40. týždni priaznivé sa ukončil zber slnečnice a zemiakov. Osev ozimín bol nasledovný: repka 100 %, pšenica 46 %, raž 84 %, jačmeň 95%. V závere 40. týždňa bola kukurica na zrno pozberaná na 50 % výmery s priemernou úrodou 10,59 t/ha, slnečnica je na 100 % výmery s priemernou úrodou 3,12 t/ha, cukrová repa na 39 % výmery s priemernou úrodou 55,00 t/ha. Zber zemiakov bol ukončený do záveru 39. týždňa. V 41. týždni priaznivé počasie naďalej umožnilo pokračovať v zberových a osevných prácach. Pre ilustráciu postupu prác uvádzame medzitéždňový pokrok v oseve a zbere plodín. Osev ozimín je po 41. týždni nasledovný: repka 100 %, pšenica 69 %, raž 100 %, jačmeň 98 %. Stav zberu jesenných plodín je nasledovný: kukurica na zrno 58 % pozberanej výmery s priemernou úrodou 10,96 t/ha, slnečnica (pozberaná už v 40. týždni) s priemernou úrodou 3,11 t/ha, cukrová repa 39 % (zber stagnuje) s priemernou úrodou 55,00 t/ha.

V Nitrianskom regióne (okresy Nitra, Topoľčany, Šaľa, Zlaté Moravce) bolo k záveru 39. týždňa, resp. začiatku 40. týždňa (01.10.) pozberaných 42 % výmery kukurice na zrno s priemernou úrodou 9,52 t/ha, zber slnečnice bol ukončený na 100 % výmery s priemernou úrodou 3,46 t/ha, zber cukrovej repy na 23 % výmery s priemernou úrodou 58,12 t/ha.

V 40. týždni bola kukurica na zrno pozberaná na 61 % výmery s priemernou úrodou 9,52 t/ha, cukrová repa na 36 % výmery s priemernou úrodou 60,84 t/ha. Zber zemiakov je ukončený na 100 % s priemernou úrodou 18,00 t/ha. V 41. týždni pokračovalo v Nitrianskom regióne slnečné počasie, čo umožnilo prakticky bez prerušenia pokračovať v jesenných prácach. K záveru týždňa bolo pozberaných 78 % kukurice na zrno s priemernou úrodou 9,55 t/ha, 40 % cukrovej repy s priemernou úrodou 61,20 t/ha. Zemiaky a slnečnica boli pozberané v 39., resp. 40. týždni.

V Senickom regióne (okresy Senica, Skalica) k záveru 39. týždňa bol zber kukurice na zrno vykonaný na 40 % výmery s priemernou úrodou 8,63 t/ha, zber slnečnice bol ukončený na 100 % výmery s priemernou úrodou 3,04 t/ha, zber cukrovej repy na 28 % výmery s priemernou úrodou 62,72 t/ha. V 40. týždni roku 2018 v regióne Senice bola kukurica na zrno pozberaná na 60 % výmery s priemernou úrodou 7,34 t/ha, cukrová repa na 28 % s priemernou úrodou 62,72 t/ha. Zber slnečnice bol ukončený do konca 39. týždňa, s priemernou úrodou 2,98 t/ha. Aktuálne k začiatku 42. týždňa poľnohospodári vďaka priaznivému počasiu naplno pokračujú v jesenných prácach.

Počasiu v 39. týždni prišlo poľnohospodárom v Trenčianskom regióne (okresy Myjava, Nové Mesto nad Váhom a Trenčín) pri jesenných prácach. Kukurica na zrno je k 01.10. pozberaná takmer z 21 % osiatej plochy s priemernou úrodou 7,60 t/ha. Slnečnica (pozberaných je 45 % výmery s priemernou úrodou 2,62 t/ha) vzhľadom na extrémne suchu a obrovské nálety vtákov počas dozrievania je, čo do výnosov aj ceny, v tomto roku sklamaním. Cukrová repa bola pozberaná takmer z 10 % oševnej plochy s dobrou hodnotou cukornatosti (cca 18 %) a s priemernou úrodou 50,77 t/ha. U zemiakov evidujeme osevu vo výmere 24 ha (ŠÚ eviduje 143,74 ha) a pozberaných bolo 76 % plochy s úrodou v rozmedzí 14 - 25 t/ha. Sója- bezproblémový zber v dobrej vlhkosti, priemerná úroda 3,3 t/ha K 1.10.2018 evidujeme osevu ozimín u pšenice ozimnej 1527 ha, jačmeňa ozimného 114,19 ha, raže 28,91 ha, tritikale 37,56 ha a repky ozimnej 3200 ha. Repka sa siala v suchých podmienkach, ale po následných zrážkach a nerovnomernom vzhádzaní je už v dobrom stave (6 - 8 listov) a porasty sa vývojovo zrovnávajú. Práce naďalej pokračovali najmä sejbou pšenice ozimnej a zberu

cukrovej repy. Slnčné počasie v 40. týždni 2018 umožňovalo poľnohospodárom Trenčianskeho regiónu plynule pokračovať v jesenných prácach. V rámci zberu bol ukončený zber slnečnice a sóje. Kukurica na zrno je pozberaná zo 60 % oševnej plochy o priemernej úrode 7,82 t/ha, kým v roku 2017 bola úroda len 4,59 t/ha. Taktiež u kukurice na siláž, ktorá je pozberaná na 95 %, je úroda o 27 % medziročne vyššia a predstavuje 31,13 t/ha. U cukrovej repy zber pokračuje podľa harmonogramu, úroda je zatiaľ o 5% vyššia ako v predchádzajúcom roku. V rámci osevu sa v minulom týždni výraznejšie pokročilo v sejbe pšenice ozimnej, ktorá je osiata na 45 % zámeru. Slnečnica je pozberaná na 100 % výmery s priemernou úrodou 2,62 t/ha. Cukrová repa je pozberaná na 17 % výmery s priemernou úrodou 57,28 t/ha, zemiaky na 83 % výmery s priemernou úrodou 21,30 t/ha. Ukončený je osev raže a jačmeňa ozimného. U repky ako aj pšenice tvrdej sa začína objavovať jelenia a srnčia zver. Priaznivé počasie pre zberové práce, ktoré pokročili v 41. týždni pri zbere kukurice na zrno a cukrovej repy. U kukurice na zrno (pozberaných je 79 % výmery) je priemerná úroda zatiaľ 7,9 t/ha, kým v predchádzajúcom roku bola 4,59 t/ha, u cukrovej repy 57,77 t/ha (pozberaných je 35 % výmery), čo je medziročný nárast o 6 %. Zemiaky sú evidované na výmere 22,4 ha, čo je aj pozberaná plocha a priemerná úroda sa pohybovala približne na úrovni 8,00 t/ha, pri zavlažovaných plochách 25 t/ha. Kukurica na siláž je pozberaná na 100 %, pričom okolo 30 ha bolo preklasifikovaných na zrnovú - ponechaných na výmlat. Menej priaznivé podmienky sú pre sejbu ozimín, sucho a vysoká prašnosť. Stav výsevu ozimín je nasledovný - pšenica ozimná na 80 % plánovanej plochy, tritikale na 77 % plánovanej plochy, jačmeň ozimný a raž na 100 % plánu. Nadalej sa pokračuje s prípravou pôdy a hnojením.

V 39. týždni sa v regióne Bánovce nad Bebravou začalo so zberom cukrovej repy, sú pomerne vysoké úrody ale nízka cukornatosť (okolo 14 %), vykonávala sa sejba pšenice ozimnej, ozimnej raže a ozimného jačmeňa. Piatou kosbou senážovali poľnohospodári lucernu, pomaly sa začal zber kukurice na zrno s pomerne nízkou vlhkosťou okolo 16 - 18 %, čo umožní ušetriť náklady na jej sušenie. Zber kukurice na zrno bol vykonaný na 24 % výmery s priemernou úrodou 9,44 t/ha, zber slnečnice bol ukončený na 100 % výmery s priemernou úrodou 3,32 t/ha, zber cukrovej repy na 16 % s priemernou úrodou 66,95 t/ha, zber zemiakov bol ukončený na 100 % výmery s priemernou úrodou 34,00 t/ha.

V 40. týždni sa v regióne Bánovce nad Bebravou naplno pokračovalo v jesennom zbere úrody, počasie je ideálne pre práce na poli, okrem zberu prebieha výsev pšenice, príprava pôdy a hnojenie repky. V regióne Bánovce nad Bebravou nepadli za celý 41. týždeň žiadne zrážky, pokračuje sa v zbere kukurice a cukrovej repy, vykonávajú sa sejby pšenice, jačmeňa, postrek repky a jačmeňa, vyváža a zapracováva sa do zeme maštalný hnoj a hnojovica, vykonávame aj zber kukuričného kôrovia na podstielku HD. K záveru 41. týždňa bola kukurica na zrno pozberaná na 68 % výmery s priemernou úrodou 9,89 t/ha, cukrová repa na 36 % výmery s priemernou úrodou 67,62 t/ha. Zber slnečnice a zemiakov bol ukončený v 39. týždni.

V regióne Považskej Bystrice (okresy Ilava, Považská Bystrica, Púchov) bolo k záveru 39. týždňa pozberaných 78 % výmery kukurice na zrno s priemernou úrodou 9,48 t/ha, 45 % výmery slnečnice s priemernou úrodou 2,37 t/ha, 43 % výmery cukrovej repy s priemernou úrodou 59,40 t/ha a 18 % výmery zemiakov s priemernou úrodou 23,40 t/ha. K záveru 41. týždňa bol ukončený na 100 % zber kukurice na zrno s priemernou úrodou 9,12 t/ha, zber slnečnice s priemernou úrodou 2,51 t/ha a zber zemiakov s priemernou úrodou 22,53 t/ha. Zber cukrovej repy stagnoval na úrovni 40. týždňa.

V okrese Prievidza priaznivé jesenné počasie umožnilo v 39. - 40. týždni poľnohospodárom okresu urobiť ešte jednu kosbu do senáže počas jesenných osevov. Ozimná repka je zasiata na výmere 1560 ha (80% reprezentatívnosť). Sejba ozimného jačmeňa bola podobne ako repka ukončená na výmere 1090 ha (80% reprezentatívnosť). Aktuálne prebiehal výsev pšenice. K 30.9.2018 bolo v okrese vysiatych 525 ha a raž na výmere 88 ha. Tritikale bolo do tohto času zasiate na výmere 345 ha. Popri oseve poľnohospodári začali aj s ošetrovaním repiek proti skočkám a slizniakom ako aj prihnojovanie

repiek. Priaznivé poveternostné podmienky v 40. týždni umožnili poľnohospodárom naplno spustiť sejbu ozimnej pšenice a tritikale. Skoršie vysiate porasty repky boli ošetrované morforegulátormi rastu. Zber cukrovej repy pokračoval podľa harmonogramu cukrovaru. V 41. týždni sa v okrese Prievidza ukončoval osev ozimín. Vo vyšších polohách sa seje ešte pšenica a tritikale, v priebehu 42. týždňa sa predpokladá ukončenie výsevu ozimín. Agronómovia hlásia deficit pôdnej vlahy. Skoršie osevy repky poľnohospodári ošetrojú morforegulátormi. Zberové práce prebiehajú plynule. Lesná zver opätovne začala robiť škody na lucernách a ďatelinovinách a vo vyšších polohách sú už poškodené aj porasty ozimných obilnín a trvalých trávnych porastov. Pretrváva priaznivé počasie chcú poľnohospodári v nasledujúcom týždni využiť na nitrataciu ozimín.

Osev ozimín na Kysuciach (okresy Čadca, Kysucké Nové Mesto) v 41. týždni oproti minulému týždňu mierne pokročil. Pšenica ozimná je osiata na približne 76 % plánovanej výmery, tritikale je vysiate na celej plánovanej výmere, výsev raže sa ešte nezačal.

Jesenné práce na Turci (okresy Martin, Turčianske Teplice) prebiehajú priebežne. Kukurica na zrno a na siláž bola k záveru 39. týždňa zozbierané vo veľkej miere. Subjekty začali s osevom ozimín - pšenica, jačmeň, raž, tritikale, repka. Po 40. týždni bola kukurica na zrno pozberaná na celej výmere, rovnako ako zemiaky. Nízka úroda zemiakov je z dôvodu pestovania v ekologickom režime hospodárenia. Osev ozimín sa taktiež blížil ku koncu. Podľa plánovaného osevu bolo potrebné osiať ešte približne 20 % pšenice ozimnej, 6 % jačmeňa ozimného. Raž ozimná, tritikale ozimné a repka ozimná sú vysiate na celej plánovanej výmere. K záveru 41. týždňa zostáva osiať ešte približne 8 % pšenice ozimnej k plánovanej výmere osevu.

V regióne Liptova (okresy Liptovský Mikuláš, Ružomberok) je po 39. týždni ukončený zber zemiakov na 100 % výmery s priemernou úrodou 19,00 t/ha. Zber kukurice na zrno ešte ukončený nebol. K záveru 41. týždňa bola kukurica na zrno pozberaná na 39 % výmery s priemernou úrodou 6,00 t/ha.

V okrese Krupina bol jesenný zber ukončený, včas sa zozbierala kukurica a v 39. týždni začali poľnohospodári s výsevom ozimín - raže a pšenice. Kukurica na zrno poskytla priemernú úrodu 11,80 t/ha, slnečnica 1,90 t/ha, zemiaky 15,50 t/ha. K záveru 40. týždňa bolo možné konštatovať, že jesenný zber sa ukončil včas, zozbierala sa kukurica a začal výsev ozimín - raže a pšenice.

V regióne Zvolen (okresy Detva, Zvolen, Žarnovica, Žiar nad Hronom) bolo k záveru 39. týždňa pozberaných 74 % výmery kukurice na zrno s priemernou úrodou 9,20 t/ha, 100 % výmery slnečnice s priemernou úrodou 3,10 t/ha a 94 % výmery zemiakov s priemernou úrodou 16,00 t/ha. K záveru 40. týždňa bol na 100 % dokončený aj zber zemiakov, s priemernou úrodou 18,00 t/ha.

V regióne Lučenec (okresy Lučenec a Poltár) bolo k záveru 39. týždňa pozberaných 90 % výmery kukurice na zrno s priemernou úrodou 7,10 t/ha a 91 % výmery slnečnice s priemernou úrodou 1,83 t/ha. V 40. týždni zberové práce pokračovali, počasie bolo priaznivé. Repka bola k záveru 40. týždňa osiata na 100 %, ostatné oziminy osiate približne na 40 - 60 %. Aj v 41. týždni počasie pomáhalo v napredovaní jesenným zberovým prácam v okrese Lučenec a Poltár. K záveru 41. týždňa bolo pozberaných 91 % výmery kukurice na zrno s priemernou úrodou 7,10 t/ha, 97 % výmery slnečnice s priemernou úrodou 2,05 t/ha a 69 % výmery zemiakov s priemernou úrodou 10,50 t/ha.

V okrese Veľký Krtíš priaznivé počasie umožňuje naplno využívať všetku dostupnú techniku na jesenný zber plodín. Podľa dostupných informácií a odborným odhadom je v regióne Veľký Krtíš zozbieraných 560 ha kukurice na zrno, čo predstavuje takmer 44 %, s úrodou 4,32 t/ha. Slnečnica je zobrať z 1644 ha, t. j. 87 % výmery s priemernou úrodou 2,17 t/ha. Zemiaky sú vyorané na 88 % výmery s priemernou úrodou 10,1 t/ha.

V Popradskom regióne (okresy Kežmarok, Poprad) sa dokončuje zber zemiakov (pozberaných k záveru 41. týždňa je približne 98 % výmery s priemernou úrodou 26,00 t/ha), počasie je veľmi priaznivé, praje priebehu jesenných prác.

V regióne Bardejov k záveru 39. týždňa bola kukurica na zrno pozberaná na 100 % výmery s priemernou úrodou 7,5 t/ha, zemiaky rovnako na 100 % výmery s priemernou úrodou 22,5 t/ha. Aktuálne prebiehajú ostatné jesenné práce a osev ozimín.

V Humenskom regióne (okresy Humenné, Medzilaborce, Snina) bol k záveru 39. týždňa zber zemiakov (pozberaných je 100 % výmery s priemernou úrodou 14,60 t/ha) a slnečnice (pozberaných bolo 86 % výmery s priemernou úrodou 1,90 t/ha) pred dokončením, kukurica na zrno sa začala zbierať (pozberaných bolo 14 % výmery s priemernou úrodou 7,30 t/ha). Pretrváva sucho, čo spôsobuje problémy v repke a v chove - predčasné ukončenie pasenia kvôli nedostatku zelenej hmoty. Poľnohospodári začali s výsevom ozimín.

V 41. týždni bolo počasie priaznivé pre výkon poľných prác, pokračoval zber plodín, prípravy pôdy a sejba ozimín. Z dôvodu sucha niektorí poľnohospodári využívajú bezorebné technológie, v podmienkach regiónu ojedinelé.

V Prešovskom regióne (okresy Prešov, Sabinov) bol po 40. týždni vykonaný zber slnečnice na 54 % výmery s priemernou úrodou 2,50 t/ha, zber zemiakov bol vykonaný na 85 % výmery s priemernou úrodou 25,00 t/ha. Poľnohospodári využili priaznivé počasie pretrvávajúce aj v 41. týždni, čím výrazne pokročil zber slnečnice (k záveru 41. týždňa je pozberaných 95 % výmery s priemernou úrodou 2,50 t/ha) a zemiakov (pozberaných je 92 % výmery s priemernou úrodou 25,00 t/ha).

V okrese Trebišov bol k záveru 39. týždňa takmer ukončený zber slnečnice (pozberaných bolo 96 % výmery s priemernou úrodou 2,65 t/ha) ku koncu sa blížil aj zber zemiakov (pozberaných bolo 92 % výmery s priemernou úrodou 15,00 t/ha). Naopak, rozbiehal sa zber kukurice na zrno. Aj napriek dlhotrvajúcemu suchu je stav repky ozimnej celkom uspokojivý. Nájdu sa však aj miesta, kde bude potrebné vykonať vyorávku. Poľnohospodári v 40. týždni vykonávali prípravu pôdy a niektorí začali už aj z osevom ozimín. K záveru 40. týždňa bol zber kukurice na zrno vykonaný na 35 % výmery s priemernou úrodou 7,00 t/ha. V 41. týždni vzhľadom k priaznivému počasiu plynule prebiehali všetky typy jesenných prác. K záveru 41. týždňa boli kukurica na zrno pozberaná na 54 % výmery s priemernou úrodou 7,00 t/ha, slnečnica na 98 % výmery s priemernou úrodou 2,65 t/ha, zber zemiakov bol ukončený na 100 % výmery s priemernou úrodou 15,00 t/ha.

V regióne Michalovce (okresy Michalovce, Sobrance) teplé počasie v regióne v 40. týždni priaznivo pôsobilo na zberové práce. V plnom prúde pokračuje zber kukurice. Pred dokončením sú zberové práce slnečnice a zemiakov, kde sú oproti minulému roku o niečo slabšie úrody. Dopad sucha je zrejmy nielen v hektárových úrodách, ale tiež pri oseve repky, kedy zhruba tretina trpí nedostatkom vlhky, porasty sú nerovnomerne povzchádzané a niektoré plochy sa preosievali. Prebieha sejba pšenice a ozimného jačmeňa a tiež tráv. Na miestach, ktoré nie sú suchom tvrdé, sa začali aj jesenné orby. Po 41. týždni je pozberaných 65 % výmery kukurice na zrno s priemernou úrodou 8,20 t/ha, 90 % slnečnice s priemernou úrodou 2,80 t/ha a 90 % zemiakov s priemernou úrodou 17,00 t/ha.

Výsledky zberu jesenných plodín záveru 41. týždňa za všetky regióny Slovenska

P

ROZPOČETNÝ PRÍLOHA

Príloha

Internetová stránka SHMÚ

NPPK, RPPK, poľnohospodárske subjekty hospodáriace na území Slovenska.

NPPC - VÚPOP: Odhad úrody a produkcie kukurice na zrno, cukrovej repy technickej, slnečnice ročnej a zemiakov k 20.07.2018. Bratislava 2018.

NPPC - VÚPOP: Odhad úrody a produkcie kukurice na zrno, cukrovej repy technickej, slnečnice ročnej a zemiakov k 20.08.2018. Bratislava 2018.

Štatistický úrad Slovenskej republiky: Odhad úrody poľnohospodárskych plodín k 15.9.2018. Bratislava 2018.

NPPC - VÚPOP: Odhad úrody a produkcie kukurice na zrno, cukrovej repy technickej, slnečnice ročnej a zemiakov k 20.09.2018. Bratislava 2018.

p

r

á

c